

2019-2020

108-110

স্মৃতিগ্ৰন্থ

দয়ালিধি

শ্রীমন্ত শঙ্কৰদেৱ গণ্ডা

৮৯ সংখ্যক বাৰ্ষিক অধিবেশন
৫, ৬, ৭ আৰু ৮ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০২০ খ্রীষ্টাব্দ

‘বিশ্ব-ঐতিহ্য কাজিৰঙা সমন্বয় ক্ষেত্ৰ’

দিহিঙীয়া-মহৰাপথাৰ, কমাৰগাঁও, বোকাখাত
গোলাঘাট, অসম

স্মৃতিস্মৃতি

জন্ম গুণ শব্দ

দয়ানিধি

DAYANIDHI দয়ানিধি

শ্রীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘ

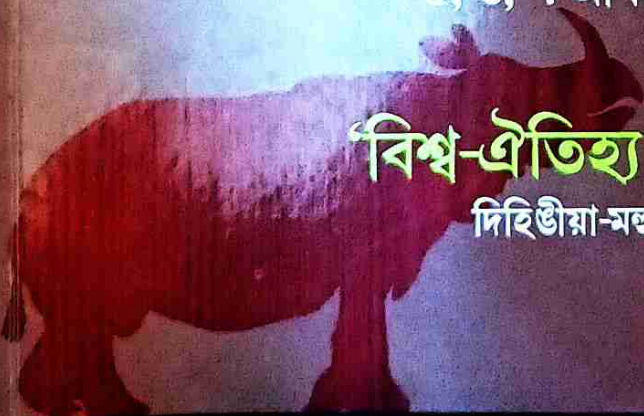

৮৯ সংখ্যক বাৰ্ষিক অধিবেশন
৫, ৬, ৭ আৰু ৮ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০২০ খ্রীষ্টাব্দ

‘বিশ্ব-ঐতিহ্য কাজিৰঙা সমন্বয় ক্ষেত্ৰ’

দিহিঙীয়া-মহুৰাপথাৰ, কমাৰগাঁও, বোকাখাত

গোলাঘাট, অসম

DAYANIDHI

Souvenir, 89th annual session of **Srimanta Sankardeva Sangha** held from 5 February to 8 February, 2020 at *Biswa Aoitijya Kaziranga Samanway Kshetra*, Dihingia-Mohura Pathar, Kamargaon, Bokakhat, Dist. Golaghat (Assam)
Edited by **Mrinal Kumar Baruah** (Chief Editor), **Hem Chandra Baruah** (Editor)
and published by **Chandra Kanta Bhuyan**, General Secretary, Reception Committee of the Session.

Rs. 170/- only

✓ ISBN : 978-93-89196-16-0

স্মৃতিগ্রন্থ সম্পাদনা আৰু গ্ৰন্থ প্ৰকাশন উপ-সমিতি

উপদেষ্টামণ্ডলী— ড° সুৰেশ চন্দ্ৰ বৰা, অন্নদা শইকীয়া, সুৰেন বড়ি,

ড° চৌধুৰী নাথ শইকীয়া, ডাঃ অজিত বৰুৱা

সভাপতি— শোভন চন্দ্ৰ শইকীয়া

উপ-সভাপতি— সুৰেন্দ্ৰ মোহন হাজৰিকা

মুখ্য সম্পাদক — মৃগাল কুমাৰ বৰুৱা, সম্পাদক, সাহিত্য শাখা, শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ

সম্পাদক — হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা

সহ-সম্পাদক — ভাগৱতী প্ৰসাদ দাস

বিভাগীয় সম্পাদক

অসমীয়া— ভাৰতী হাজৰিকা

ইংৰাজী — ড° গায়ত্ৰী বৰা কাকতি, বাতুল ৰাজখোৱা

হিন্দী— নাৰায়ণ গগৈ

বোকাখাত দৰ্পণ — নিজৰা বৰঠাকুৰ, গীতাজ্জলি কলিতা

সদস্য— সৰ্বশ্ৰী ড° ৰুবী বৰা, প্ৰপন্ন মাধৱ দত্ত, পবিত্ৰ বৰবৰা, দীপশিখা কলিতা, হেমেন হাজৰিকা, ৰুমী বৰা, নিজৰা শইকীয়া, মিনাক্ষী গগৈ, অৰ্চনা বৰুৱা, নিবেদিতা বাঢ়ৈ, ৰেখা ফুকন, ইনু হাজৰিকা, প্ৰদীপ শৰ্মা, অনুপ তামুলী, প্ৰাঞ্জল শইকীয়া, ডেকনাথ উপাধ্যায়, বুবুল দত্ত

প্ৰকাশক

চন্দ্ৰকান্ত ভূঞা, সাধাৰণ সম্পাদক, আদৰণী সমিতি

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ৮৯ সংখ্যক বাৰ্ষিক অধিবেশন

দিহিঙীয়া-মহুৰাপথাৰ, কমাৰগাঁও, বোকাখাত, গোলাঘাট, অসম

প্ৰচ্ছদ— দেৱব্ৰত মহন্ত

অৰিহণা — ১৭০/-টকা

ছপা — পাৰ্থ ইম্প্ৰিণ্ট, দেৰগাঁও, জিলা : গোলাঘাট, অসম

ফোন — ৯৪৩৫২০৪৪৯৮, ৮১৩৬০৫৪২৯৫

স্মৃতিচিহ্ন

দ্যোনিধি

DAYANIDHI দ্যোনিধি

শ্রীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ

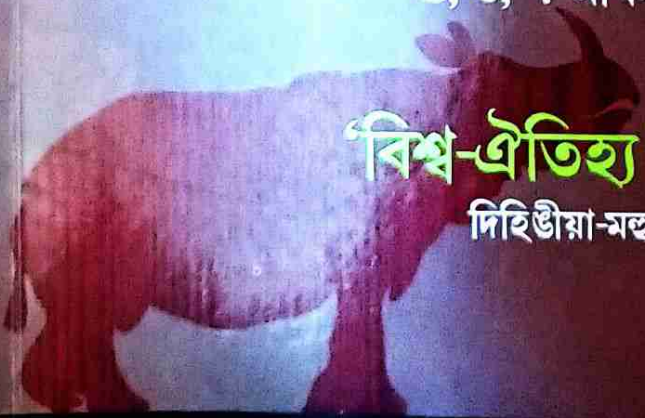
৮৯ সংখ্যক বাৰ্ষিক অধিবেশন

৫, ৬, ৭ আৰু ৮ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০২০ খ্রীষ্টাব্দ

‘বিশ্ব-ঐতিহ্য কাজিৰঙা সমন্বয় ক্ষেত্ৰ’

দিহিঙীয়া-মহুৰাপথাৰ, কমাৰগাঁও, বোকাখাত

গোলাঘাট, অসম

DAYĀNIDHI

Souvenir, 89th annual session of **Srimanta Sankardeva Sangha** held from 5 February to 8 February, 2020 at *Biswa Aoitijya Kaziranga Samanway Kshetra*, Dihingia-Mohura Pathar, Kamargaon, Bokakhat, Dist. Golaghat (Assam)
Edited by **Mrinal Kumar Baruah** (Chief Editor), **Hem Chandra Baruah** (Editor) and published by **Chandra Kanta Bhuyan**, General Secretary, Reception Committee of the Session.

Rs. 170/- only

✓ ISBN : 978-93-89196-16-0

স্মৃতিগ্ৰন্থ সম্পাদনা আৰু গ্ৰন্থ প্ৰকাশন উপ-সমিতি

উপদেষ্টামণ্ডলী— ড° সুৰেশ চন্দ্ৰ বৰা, অন্নদা শইকীয়া, সুৰেন বড়ি,

ড° চৌধুৰী নাথ শইকীয়া, ডাঃ অজিত বৰুৱা

সভাপতি— শোভন চন্দ্ৰ শইকীয়া

উপ-সভাপতি— সুৰেন্দ্ৰ মোহন হাজৰিকা

মুখ্য সম্পাদক — মৃগাল কুমাৰ বৰুৱা, সম্পাদক, সাহিত্য শাখা, শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ

সম্পাদক — হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা

সহ-সম্পাদক — ভাগৱতী প্ৰসাদ দাস

বিভাগীয় সম্পাদক

অসমীয়া— ভাৰতী হাজৰিকা

ইংৰাজী — ড° গায়ত্ৰী বৰা কাকতি, ৰাতুল ৰাজখোৱা

হিন্দী— নাৰায়ণ গগৈ

বোকাখাত দৰ্পণ — নিজৰা বৰঠাকুৰ, গীতাজলি কলিতা

সদস্য— সৰ্বশ্ৰী ড° ৰুবী বৰা, প্ৰপন্ন মাধৱ দত্ত, পবিত্ৰ বৰবৰা, দীপশিখা কলিতা, হেমেন হাজৰিকা, ৰুমী বৰা, নিজৰা শইকীয়া, মিনাক্ষী গগৈ, অৰ্চনা বৰুৱা, নিবেদিতা বাঢ়ৈ, ৰেখা ফুকন, ইনু হাজৰিকা, প্ৰদীপ শৰ্মা, অনুপ তামুলী, প্ৰাঞ্জল শইকীয়া, ডেকনাথ উপাধ্যায়, বুবুল দত্ত

প্ৰকাশক

চন্দ্ৰকান্ত ভূঞা, সাধাৰণ সম্পাদক, আদৰ্শনী সমিতি

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ৮৯ সংখ্যক বাৰ্ষিক অধিৱেশন

দিহিঙীয়া-মহুৰাপথাৰ, কমাৰগাঁও, বোকাখাত, গোলাঘাট, অসম

প্ৰচ্ছদ— দেৱব্ৰত মহন্ত

অৰিহণা — ১৭০/-টকা

ছপা — পাৰ্থ ইম্প্ৰিণ্ট, দেৰগাঁও, জিলা : গোলাঘাট, অসম

ফোন — ৯৪৩৫২০৪৪৯৮, ৮১৩৬০৫৪২৯৫

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ৮৯ সংখ্যক বোকাখাত অধিৱেশনৰ স্মৃতিগ্ৰন্থ—২০২০

■ মহুৰামুখৰ বোকাভাওনা	মহেশ্বৰ শইকীয়া	৩৫৬
■ ঐতিহাসিক 'নুমলীগড়'	মহেন শইকীয়া	৩৫৮
■ যিসকলৰ ত্যাগ আৰু শ্ৰমেৰে ধন্য 'কাজিৰঙা'	বিণুমণি শৰ্মা	৩৬২
■ বোকাখাত মহকুমাৰ নৱ-বৈষ্ণৱ সাহিত্য চৰ্চাৰ ৰেঙনি	পবিত্ৰ বৰবৰা	৩৬৬
■ কবিতাৰ পথাৰত বোকাখাত	মনালিছা শইকীয়া	৩৭০
■ সাহিত্যৰ পথাৰত বোকাখাতৰ উজ্জ্বলতা	কল্পনা চেতিয়া	৩৭৫
■ বোকাখাত মহকুমাৰ চাহ-জনগোষ্ঠীৰ সাহিত্যসেৱীসকল	নিবেদিতা তাঁতী বাঢ়ৈ	৩৮৩
■ বোকাখাতৰ সমাজ-জীৱনলৈ মুছলমানসকলৰ অৱদান	ৰফিউল হুছেইন (আনিচ)	৩৮৫
■ কমাৰগাঁও মহুৰাত শিল্পীৰ সন্ধানত জ্যোতিপ্ৰসাদ আগৰৱালা	ৰেখা ফুকন	৩৮৯
■ বোকাখাত মহকুমাৰ লোকবাদ্য টোলৰ সেৱক আৰু তেখেতসকলৰ অৱদান	ধনেশ্বৰ শইকীয়া	৩৯২
■ বিভিন্ন বিষয়ত বোকাখাত মহকুমাত বৰ্তমানলৈকে অনুষ্ঠিত হোৱা সদৌ অসমভিত্তিক অনুষ্ঠানসমূহ	চন্দ্ৰপ্ৰভা শইকীয়া ডেকা	৩৯৫
■ মহুৰা মৌজাৰ সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠানসমূহৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ	চন্দ্ৰকান্ত দাস	৪০০
■ আলামিৰ স্থিতি আৰু অক্ষীয়া ভাওনাৰ পৰম্পৰা	নগেন ফুকন	৪০৬
■ জ্যোতিপ্ৰসাদৰ 'জয়মতী'লৈ বোকাখাতৰ অৱদান	সুবৰ্ণ শইকীয়া বৰদলৈ	৪০৯
■ কাজিৰঙা ৰাষ্ট্ৰীয় উদ্যান আৰু ইয়াৰ সংৰক্ষণত স্বচ্ছসেৱী অনুষ্ঠানৰ ভূমিকা	গীতাঞ্জলি কলিতা	৪১৫
■ কমাৰগাঁও আৰু মহুৰা অঞ্চলৰ শিক্ষানুষ্ঠানসমূহৰ অৱদান	মহেশ্বৰ ৰবিদাস	৪২২
■ শৈক্ষিক দিশত বোকাখাত	সম্পাদনা সমিতি	৪২৬
■ কমাৰগাঁও মহাবিদ্যালয় : চমু অৱলোকন	ড° বিজুলী বৰচেতিয়া	৪২৮
■ বোকাখাতৰ চাহ-জনগোষ্ঠীৰ কলাকৃষ্টিৰ জগতলৈ অৱদান — এটি ৰেঙনি	পংকজ কালিন্দী	৪৩১
■ বোকাখাত মহকুমাৰ নেপালী সমাজ	পদ্মকেশৰ ছেত্ৰী	৪৩৪
■ ক্ৰীড়া ক্ষেত্ৰত বোকাখাত : এক চমু আভাস	সুবোধ বৰা	৪৩৭
■ বোকাখাতৰ প্ৰয়াত লেখক সমাজ	অনুপ তামুলী	৪৪১
■ বোকাখাতৰ শৈক্ষিক জগত : মাৰোৱাৰী জনগোষ্ঠী — বিহঙ্গম দৃষ্টি	ড° বাবুলাল মোৰ	৪৪৫

অন্যান্য

■ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ বোকাখাত জিলা শাখাৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতি	৪৪৯
■ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ৮৯ সংখ্যক অধিবেশনৰ কৰ্ণধাৰ সমিতি	৪৪৯
■ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ৮৯ সংখ্যক অধিবেশনৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতি	৪৫০
■ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ৮৯ সংখ্যক অধিবেশনৰ আদৰণী সমিতি	৪৫২
■ জিলা শাখাৰ অন্তৰ্গত আঞ্চলিক শাখাৰ প্ৰাথমিকসমূহৰ নাম	৪৬৯
■ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ৮৯ সংখ্যক অধিবেশনৰ সন্মানীয় বৰঙনি দাতাসকল	৪৭০

কমাৰগাঁও মহাবিদ্যালয় : চমু অৱলোকন

ড° বিজুলী বৰচেতিয়া

কমাৰগাঁও মহাবিদ্যালয় বৃহত্তৰ কমাৰগাঁও অঞ্চলৰ একমাত্ৰ উচ্চ শিক্ষাৰ অনুষ্ঠান। ১৯৭২ চনত এক মাহেদ্র ক্ষণত আৰম্ভ কৰা এই মহাবিদ্যালয়খনি আজি আহি আহি এক পূৰ্ণ পৰ্যায়ত উপনীত হৈছেহি। কমাৰগাঁৱৰ বিশিষ্ট ব্যক্তিসকলৰ আৰ্থিক-কাৰিক সহায়-সহযোগত প্ৰয়াত পৰাণ গগৈদেৱৰ অধ্যক্ষতাত বহুত ঘাত-প্ৰতিঘাত অতিক্ৰমি ১৯৭২ চনৰ জানুৱাৰী মাহৰ পৰা মহাবিদ্যালয়খনিৰ শুভাৰম্ভ হয়।

মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ পৰাণ গগৈদেৱৰ কষ্ট আৰু কৰ্তব্যনিষ্ঠাই আগবঢ়াই নিয়া মহাবিদ্যালয়খনলৈ স্থানীয় জ্ঞান প্ৰয়াসী ব্যক্তিসকলৰ সহযোগ, ইটাখুলি বাগান, কাজিৰঙা, বোকাখাত, নুমলীগড়, লেতেকুজান, বকীয়াল, চামৰাইপুৰ, বৰপথাৰ, সৰুপথাৰ, চিলনীজান, বোকাজান, তিতাবৰ, গোলাঘাট, শাওঁতলি, চিনাতলি, মৰঙী, খুমটাই, ভোলাগুৰি, ৰঙামাটি, বনগাঁও, দেৰগাঁও, বাদুলীপাৰ, ৰঙাগড়া, অফলা, গোটুং, বংকোৱাল, নামটেমেৰা, পাথৰি ইত্যাদি অঞ্চলৰ পৰা পূঁজি সংগ্ৰহ কৰিছিল। তাৰ উপৰি সুৰদেৱী, অসমপ্ৰাণ, কহিনুৰ, আৰাধনা, ভাগ্যদেৱী, আৱাহন আৰু ইন্দ্ৰধনু থিয়েটাৰ অনুষ্ঠিত কৰি পূঁজি সংগ্ৰহ কৰিছিল।

কমাৰগাঁও মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰতিষ্ঠাপক অধ্যক্ষ হিচাপে কৰ্ম সম্পাদন কৰা চিৰনমস্য ব্যক্তিজন হ'ল প্ৰয়াত পৰাণ গগৈদেৱ। ১৯৭২ চনৰ পৰা সুদীৰ্ঘ ২৭ বছৰ তেখেতৰ সুপৰিচালনাত মহাবিদ্যালয়খনিয়ৈ নতুন প্ৰাণ পাই উঠিছে। অধ্যক্ষ পৰাণ গগৈদেৱৰ অৱসৰৰ পিছত শ্ৰীযুতা বীণা দত্তই ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষৰূপে ২০০১ চনৰ পৰা ২০০৪ চনৰ আগষ্ট মাহলৈকে সেৱা আগবঢ়ায়। শ্ৰীযুত গজেন্দ্ৰনাথ বৰদলৈদেৱে ২০০৪ চনৰ চেপ্তেম্বৰ মাহৰ পৰা ২৮-০২-২০১৪ চনলৈ স্থায়ী অধ্যক্ষৰূপে কাৰ্যনিৰ্বাহ কৰে। বৰদলৈদেৱ অধ্যক্ষ হৈ থকা কালচোৱাত মহাবিদ্যালয়ত বিভিন্ন উন্নয়নমূলক কাৰ্য সম্পন্ন হয়। বৰদলৈদেৱৰ দিনতে ড° ভূপেন হাজৰিকা প্ৰেক্ষাগৃহ, বৰ্তমান 'Smart Class Room' লাইব্ৰেৰী, ছাত্ৰী নিবাস আদি দিশত উন্নয়ন সাধন হয়।

বৰদলৈদেৱৰ অৱসৰৰ পিছত ভাৰপ্ৰাপ্ত অধ্যক্ষৰূপে ১-৩-২০১৪ৰ পৰা ১৫-০২-২০১৫ তাৰিখলৈ অপৰাজিতা দেৱীয়ে কাৰ্য সম্পাদনা কৰে। ১৬-০২-২০১৫ তাৰিখৰ পৰা অধ্যক্ষ গধুৰ দায়িত্ব আমি গ্ৰহণ কৰি আহিছোঁ। আৰম্ভণিতে মাত্ৰ ৭৫জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰে আৰম্ভ কৰা মহাবিদ্যালয়ত ১৯৭৬ চনত স্নাতক শ্ৰেণীত মাত্ৰ ৭জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে নামভৰ্তি কৰিছিল। অতি সৌভাগ্যৰ কথা যে, আজিৰ তাৰিখত এই মহাবিদ্যালয়ত অধ্যয়ন কৰি থকা ছাত্ৰ-ছাত্ৰীৰ সংখ্যা ১২০০ শৰো অধিক। কলা শাখাৰ এই মহাবিদ্যালয়ে দুটামান বছৰৰ পাছতেই সোণালী জয়ন্তীবৰ্ষত ভৰি দিব। আমাৰ লিখনিত কমাৰগাঁও মহাবিদ্যালয়ৰ কেইটামান দিশৰ আলোকপাত কৰিব বিচাৰিছোঁ।

১৯৭২ চনৰ পৰাই মহাবিদ্যালয়ৰ শৈক্ষিক বাতাৱৰণ ক্ৰমান্বয়ে উন্নত হৈ আহিছে। ১৯৯৮ চনত ৰূপাঞ্জলি ভূঞাই উচ্চতৰ মাধ্যমিকত পঞ্চম স্থান আৰু ২০০৮ চনত মধুসূদন বৰপাত্ৰ গৌহায়ে নৱম স্থান লাভ কৰিছিল। ১৯১৭-১৯২৮ চনত ৬৪ জন ছাত্ৰ-ছাত্ৰীয়ে উচ্চতৰ মাধ্যমিকত প্ৰথম বিভাগত উত্তীৰ্ণ হৈ নুমলীগড় শোধানাগাৰে আগবঢ়োৱা জলপানি লাভ কৰিবলৈ সক্ষম হয়। তেনেদৰে প্ৰতি বছৰে ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে এই জলপানি লাভ কৰি আহিছে। তেনেদৰে স্নাতক পৰ্যায়তো ছাত্ৰ-ছাত্ৰীসকলে সুফল দেখুৱাবলৈ সক্ষম হৈছে।

প্ৰতি বছৰে উচ্চতৰ মাধ্যমিক পৰীক্ষাৰ ফলাফলত মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰেষ্ঠ ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীগৰাকীক পৰাণ গগৈদেৱৰ পৰিয়ালৰ তৰফৰ পৰা ১০,০০০ টকাৰ পুৰস্কাৰ প্ৰদান কৰা হয়। মহাবিদ্যালয়ৰ প্ৰাক্তন ছাত্ৰ মঞ্চৰ তৰফৰ পৰাও স্নাতক পৰীক্ষাৰ ফলাফলত মহাবিদ্যালয়ৰ শ্ৰেষ্ঠ ছাত্ৰ বা ছাত্ৰীগৰাকীক প্ৰতি বছৰে পুৰস্কৃত কৰা হয়।

বিগত বছৰবোৰত মহাবিদ্যালয়ৰ বাৰ্ষিক আলোচনী প্ৰকাশ হোৱাৰ উপৰি প্ৰতিটো বিভাগে নিজাকৈ বিভাগীয় আলোচনী প্ৰকাশ কৰি আহিছে। প্ৰতি বিভাগে নিজা একোখন প্ৰাচীৰ

স্মৃতিগ্ৰন্থ

দয়ানিধি

DAYĀNIDHI दयानिधि

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সঙ্ঘ

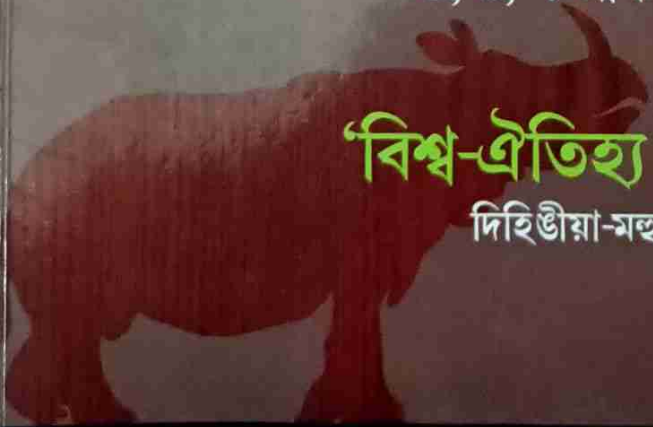

৮৯ সংখ্যক বাৰ্ষিক অধিবেশন
৫, ৬, ৭ আৰু ৮ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০২০ খ্ৰীষ্টাব্দ

‘বিশ্ব-ঐতিহ্য কাজিৰঙা সমন্বয় ক্ষেত্ৰ’

দিহিঙীয়া-মহুৰাপথাৰ, কমাৰগাঁও, বোকাখাত

গোলাঘাট, অসম

DAYANIDHI

Souvenir, 89th annual session of **Srimanta Sankardeva Sangha** held from 5 February to 8 February, 2020 at *Biswa Aoitijya Kaziranga Samanway Kshetra*, Dihingia-Mohura Pathar, Kamargaon, Bokakhat, Dist. Golaghat (Assam)
 Edited by **Mrinal Kumar Baruah** (Chief Editor), **Hem Chandra Baruah** (Editor) and published by **Chandra Kanta Bhuyan**, General Secretary, Reception Committee of the Session.

Rs. 170/- only

✓ ISBN : 978-93-89196-16-0

স্মৃতিগ্ৰন্থ সম্পাদনা আৰু গ্ৰন্থ প্ৰকাশন উপ-সমিতি

উপদেষ্টামণ্ডলী— ড° সুৰেশ চন্দ্ৰ বৰা, অন্নদা শইকীয়া, সুৰেন বড়ি,
 ড° চৌধুৰী নাথ শইকীয়া, ডাঃ অজিত বৰুৱা

সভাপতি— শোভন চন্দ্ৰ শইকীয়া

উপ-সভাপতি— সুৰেন্দ্ৰ মোহন হাজৰিকা

মুখ্য সম্পাদক — মৃগাল কুমাৰ বৰুৱা, সম্পাদক, সাহিত্য শাখা, শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ

সম্পাদক — হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা

সহ-সম্পাদক — ভাগৱতী প্ৰসাদ দাস

বিভাগীয় সম্পাদক

অসমীয়া— ভাৰতী হাজৰিকা

ইংৰাজী — ড° গায়ত্ৰী বৰা কাকতি, ৰাতুল ৰাজখোৱা

হিন্দী— নাৰায়ণ গগৈ

বোকাখাত দৰ্পণ — নিজৰা বৰঠাকুৰ, গীতাজ্জলি কলিতা

সদস্য— সৰ্বশ্ৰী ড° ৰুবী বৰা, প্ৰপন্ন মাধৱ দত্ত, পবিত্ৰ বৰবৰা, দীপশিখা কলিতা, হেমেন

হাজৰিকা, ৰুমী বৰা, নিজৰা শইকীয়া, মিনাক্ষী গগৈ, অৰ্চনা বৰুৱা, নিবেদিতা বাঢ়ৈ, ৰেখা ফুকন,

ইন্দ্ৰ হাজৰিকা, প্ৰদীপ শৰ্মা, অনুপ তামুলী, প্ৰাঞ্জল শইকীয়া, ডেকনাথ উপাধ্যায়, বুবুল দত্ত

প্ৰকাশক

চন্দ্ৰকান্ত ভূঞা, সাধাৰণ সম্পাদক, আদৰণী সমিতি

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ৮৯ সংখ্যক বাৰ্ষিক অধিবেশন

দিহিঙীয়া-মহুৰাপথাৰ, কমাৰগাঁও, বোকাখাত, গোলাঘাট, অসম

প্ৰচ্ছদ— দেৱব্ৰত মহন্ত

অৰিহণা — ১৭০/- টকা

ছপা — পাৰ্থ ইমপ্ৰিণ্ট, দেৱগাঁও, জিলা : গোলাঘাট, অসম

ফোন — ৯৪৩৫২০৪৪৯৮, ৮১৩৬০৫৪২৯৫

■ মহাভাৰত অনুবাদ প্ৰসংগত কবি ৰাম সৰস্বতী	বোপেশ্বৰ কাকতি	১০০
■ সংহতিৰ প্ৰতীক মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ চিন্তাধাৰাৰ প্ৰাসংগিকতা	সুৰেন্দ্ৰ মোহন হাজৰিকা	১০৩
■ হৰিশ্চন্দ্ৰ উপাখ্যানত বিষুৱৰ মাহাত্ম্য	মনোজ কুমাৰ দেওবজা	১০৭
■ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ মূল্যবোধৰ শিক্ষা	যুগল বৰগোহাই	১১৪
■ ভাৰতৰ সংবিধান আৰু শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱৰ সংবিধান	ডাঃ অজিত বৰুৱা	১১৭
■ মধ্যযুগৰ অন্যান্য ভাৰতীয় লোক নাট্যানুষ্ঠানৰ লগত অঙ্কীয়া নাটৰ সাদৃশ্য	ভাৰতী হাজৰিকা	১১৯
✓ ■ ভক্তি আন্দোলন আৰু শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ	ড° দীপশিখা কলিতা	১২২
■ অঙ্কীয়া শৈলীত ৰচিত অসমৰ সংস্কৃত নাট	ড° ইন্দিৰা শইকীয়া বৰা	১২৪

সংস্কৃতি

■ উজনি অসমৰ টোলৰ পৰিবেশ্য কলা কৃষ্ণ সংস্কৃতি প্ৰধান	দণ্ডেশ্বৰ বৰুৱা	১৩২
■ মহাপুৰুষ দুজনাৰ গায়নশৈলী	অজিত কুমাৰ বৰা	১৪১
■ আহোম ৰাজত্বকালত শঙ্কৰী গীত-নৃত্য-নাটৰ চৰ্চা	নিজৰা ডেকা বৰা	১৪৫

সমাজ

■ সতী শান্তি ৰাধিকা আৰু প্ৰাসংগিকতা	লতিকা শইকীয়া, ভাৰত বনিয়া	১৪৮
■ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ, এক শৰণ নামধৰ্ম আৰু মিচিং জনগোষ্ঠী	সুৰেণ বড়ি	১৫২
■ মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ বিশ্ববিদ্যালয় : বিকাশৰ পথত অবিৰত যাত্ৰা	ড° কন্দৰ্প কুমাৰ ডেকা	১৫৭
■ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ প্ৰিফ্ট এণ্ড ক্ৰেডিট কো-অপাৰেটিভ চ'চাইটি লিমিটেড	হৰেন্দ্ৰ বৰা	১৬৪
■ অন্ধবিশ্বাস, পৰম্পৰা আৰু কু-সংস্কাৰমুক্ত মিচিং সমাজত নব্য চিন্তা-চৰ্চাৰ উন্মেষ	যোগেশ লয়িং	১৬৬
■ শঙ্কৰদেৱৰ আদৰ্শৰে অনুপ্ৰাণিত মিচিং সমাজ	বিজু বৰি	১৬৯

শিশু-যুৱ-আইমাতৃ

■ শিশুৰ চৰিত্ৰ গঠনত আধ্যাত্মিক শিক্ষাৰ প্ৰয়োজনীয়তা	অৰবিন্দ দত্ত	১৭৫
■ শিবি ৰজাৰ সাধু পঢ়ি বোলা হয় হয়	সুৰেন্দ্ৰ নাথ দত্ত	১৭৮
■ শিশুৰ চৰিত্ৰ গঢ় দিয়াত আই-মাতৃৰ ভূমিকা	মামণি চলিহা	১৮০
■ শিশুৰ শাৰীৰিক, মানসিক উৎকৰ্ষ সাধনত সাত্বিক আহাৰ আৰু মাতৃৰ কৰ্তব্য	ডাঃ পুণিৰাম পাতৰ	১৮৩
■ কিশোৰী কন্যাৰ স্বাস্থ্য আৰু সামাজিক দায়বদ্ধতা	ডাঃ বিদ্যাৱতী দাস	১৮৬
■ অপসংস্কৃতি প্ৰতিৰোধত যুৱ সমাজৰ ভূমিকা	ভৱেন দুৱৰী	১৮৯
■ জাতীয় সাজ-পাৰ আৰু আইসকলৰ ৰুচিবোধ	অন্নদা শইকীয়া	১৯১
■ ওৰুজনাৰ জীৱন আৰু সৃষ্টি-কৰ্মত সংপৃক্ত মহীয়া নাবী	বৰদা শইকীয়া	১৯৪

ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ ଆৰୁ শ୍ରୀମନ୍ତ ଶଙ୍କରଦେବ

ଡ° ଦୀପଶିଖା କଳିତା

ମାନବ ସମାଜ ପରିବର୍ତନ ତଥା ପରିବର୍ଧନଶୀଳ । ମାନବର ଜ୍ଞାତେ-ଅଜ୍ଞାତେହି ସମାଜର ପରିବର୍ତନ ହେଁ ଗଈ ଥାକେ । ସାଧାରଣଭାବେ ଚାଲେ ଏହି ପରିବର୍ତନ ଚକ୍ରୁତ ନପରା ଧରଣର ଅଥଚ ୟିଆର ପ୍ରଭାର ସମାଜର ପ୍ରତୋକ ମାନବର ଓପରତେହି ପରେ । ଘାହିକେ ଅର୍ଥନୈତିକ ପରିବର୍ତନର ଛୁଟଗାତିର ସୈତେ ଖୋଜ ମିଲାବଲେ ଗଈ ମାନବ ମନର ଏକାନ୍ତ ୟିଛାର ବିପରୀତେଓ ମାନି ନ'ବ ଲଗା ହୟ ନତୁନତୁକ । ବାଦ ଦିବଲଗୀୟା ହୟ ପୂର୍ବରେ ପରା ଚଳି ଥକା ରୀତି-ନୀତି ଅଥବା ପୁରାତନ ଧ୍ୟାନ-ଧାରଣାକୋ ଆରୁ ଆଦର ନ'ବଲଗା ହୟ ନତୁନର ଆହ୍ୱାନ, ନତୁନ ଚିନ୍ତା-ଚର୍ଚାକ । ମାନବର ମନଃଜଗତଧନର ଏହି ପରିବର୍ତନ ଅଥବା ରୁପାନ୍ତରକେହି ନାମାଜିକ ବିପ୍ଳର ବୁଲିବ ପାରି, ଯାର ଜର୍ବିୟତେ ସଲନି ହୟ ମାନବର ଗତାନ୍ତଗାତିକ ଚିନ୍ତା-ମନନ । ଏନେଦରେହି ସମାଜ ତଥା ଧର୍ମୀୟ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀର ପରିବର୍ତନର ଫଳସ୍ୱରୁପେ ମଧ୍ୟଯୁଗତ ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଧର୍ମର ଜଟିଲ ଫ୍ରିୟାକଳାପର ସର୍ବନୀକୃତ ରୁପ ଆରୁ ଆନ୍ତରିକ ଭକ୍ତି ଆଚରଣେରେ କେରଲ ଏଜନ ଡିଶ୍ୱରକେହି ଆବାଧନା କରାର ଏକ ରୁପାନ୍ତରମୁଖି ତୋରେ ଅନମ ତଥା ବନ୍ଧକେ ଆଦି କର ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷକ ତୋରାହି ଗୈଛିଲ । ଧର୍ମ ସଂସ୍କାରର ବାବେହି ପ୍ରାଣ ପାହି ୟିଆ ଏହି ବୈପ୍ଳରିକ ଆନ୍ଦୋଳନକେହି ନାଧାରଣଭାବେ ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ ବୁଲିବ ପାରି ।

ମାନବ ମନତ କ୍ରମାଂ ବୁଦ୍ଧି ପାହି ଅହା ବାନ୍ତର ଚେତନାର ଫଳସ୍ୱରୁପେ ମାନୁହେ ଲାହେ ଲାହେ ଭ୍ରମଣର ପ୍ରୟୋଜନୀୟତା, ଜାତିଭେଦ ପ୍ରଥା, ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଜିତ ଜୀବନର ଅସାର୍ଥକତା, ଆଡ଼ମ୍ବରପୂର୍ଣ ଆରୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଧର୍ମୀୟ ଆଚାର-ଅନୁଷ୍ଠାନର ସାର ଶୂନ୍ୟତା ଆଦି ୟିପଲକ୍ଷି କରବଲେ ଆରତ୍ର କରବିଛିଲ । ସମାଜର ଅଗ୍ରଣୀ ବ୍ୟକ୍ତିସକଳର ଏଚାମେ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀରେ ମାନୁହକ ଅନୁପ୍ରାଣିତ କର ତୋଳାର ବାବେ ମାନୁହର ମନତ ମୁକ୍ତିର ଭାରନା ଜାଗି ୟିଆଛିଲ । ମାନୁହେ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ବୁଦ୍ଧି ୟିଆଛିଲ ଜାତିଭେଦ ପ୍ରଥାର ଅସାର୍ଥକତା ଆରୁ ସମସ୍ତ ମାନବର

ବାବେ ମାନବୀୟ ଅଧିକାରର ସମତା । ମୁଠତେ ସମାଜ ଆରୁ ଅର୍ଥନୈତିକେ ଆହି ପରା ପରିବର୍ତନେ ସଲନି କରା ମାନବ ମନେ ଯି ଧରଣର ଧର୍ମୀୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ତଥା ସହଜସାଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟପସ୍ଥାର ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରଲେ ୟିଆତେହି ଯେନ ସାର୍ଥକ ହେ ୟିଆଛିଲ ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ମୂଳ କଥା ।

ଶଙ୍କରଦେବର ଧର୍ମୀୟ ଦର୍ଶନ :

ମାନବ ଜୀବନର ସମ ୟିନିତିର ୟିଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଆଗତ ବାଧିୟେହି ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ ଗଢ଼ ଲେ ୟିଆଛିଲ । ଭାରତବର୍ଷର ପ୍ରାଚୀନ ସାହିତ୍ୟା ବେଦତ ବର୍ଣିତ ବିଷୁକ ୟିପାସନା କରାର ପଦ୍ଧତିରେ ସୈତେ ଲୋକ ଧର୍ମକ ସଂଯୋଗ କରାର ଫଳତେହି ଭକ୍ତିଧର୍ମର ୟିଦ୍ଧର ହୋରାର ଲଗତେ ବିକାଶ ସନ୍ତର ହେଛିଲ ବୁଲିବ ପାରି । ଏହି କ୍ଷେତ୍ରତ ଦେଖା ଯାୟ ଯେ ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ପ୍ରର୍ତକସକଳେ ଭକ୍ତି ଧର୍ମକ ମାଧ୍ୟମକାପେ ଲେ, ସାଂସ୍କୃତିକ ଚେତନାରେ ୟିଦ୍ଧୁକ କର ମାନବର ମାଜତ ନତୁନ ସାମାଜିକ ମୂଲ୍ୟାବୋଧ ଜଗାହି ତୁଲିଛିଲ । ଭକ୍ତିଧର୍ମର ପଟଭୂମି ଆଛିଲ ସମାଜ । ସମାଜର ସାଧାରଣ ଲୋକସକଳର ୟିନିତିୟେହି ଭକ୍ତିଧର୍ମର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଛିଲ ବୁଲିବ ପାରି । ଏନେ ଲକ୍ଷ୍ୟର ପରିପ୍ରେକ୍ଷିତତ ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ଓରି ଧର୍ମତାସକଳେ ସମାଜର ଶିକ୍ଷା, ମୂଲ୍ୟାବୋଧ, ଋଚି ଆଦିର ପ୍ରତିଓ ଲକ୍ଷ୍ୟ ବାଧିବ ଲଗା ହେଛିଲ ।

ମଧ୍ୟଯୁଗତ ଭାରତବର୍ଷର ଠାୟେ ଠାୟେ ଗା କର ୟିଆ ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ବତାହଜାକେ ଅସମକୋ ଚୁହି ଗୈଛିଲ । ଅସମତ ଯି ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ସୌତ ବଲିଛିଲ, ସେହି ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ ଓରି ଧର୍ମତା ଆଛିଲ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଶଙ୍କରଦେବ । ଶଙ୍କରଦେବ ପ୍ରର୍ତିତ ନର-ବୈଷ୍ଣବ ଧର୍ମର ମଧ୍ୟଯୁଗୀୟ ଭାରତର ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ସୈତେ ଗଭୀର ସମ୍ପର୍କ ଆଛିଲ । ଦୁବାରକେ ତୀର୍ଥ ଭ୍ରମଣ କରବଲେ ଗୈ ଶଙ୍କରଦେବେ ତେଓଓର ସମସାମୟିକ ଭାରତର ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ଲଗତ ଜଡ଼ିତ ପୁରୋଧା

স্মৃতিগ্ৰন্থ

দয়ানিধি

DAYĀNIDHI দয়ানিধি

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ

৮৯ সংখ্যক বাৰ্ষিক অধিবেশন

৫, ৬, ৭ আৰু ৮ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০২০ খ্ৰীষ্টাব্দ

‘বিশ্ব-ঐতিহ্য কাজিৰঙা সমন্বয় ক্ষেত্ৰ’

দিহিঙীয়া-মহুৰাপথাৰ, কমাৰগাঁও, বোকাখাত

গোলাঘাট, অসম

DAYĀNIDHI

Souvenir, 89th annual session of **Srimanta Sankardeva Sangha** held from 5 February to 8 February, 2020 at *Biswa Aoitijya Kaziranga Samanway Kshetra*, Dihingia-Mohura Pathar, Kamargaon, Bokakhat, Dist. Golaghat (Assam)
Edited by **Mrinal Kumar Baruah** (Chief Editor), **Hem Chandra Baruah** (Editor) and published by **Chandra Kanta Bhuyan**, General Secretary, Reception Committee of the Session.

Rs. 170/- only

✓ ISBN : 978-93-89196-16-0

স্মৃতিগ্ৰন্থ সম্পাদনা আৰু গ্ৰন্থ প্ৰকাশন উপ-সমিতি

উপদেষ্টামণ্ডলী— ড° সুৰেশ চন্দ্ৰ বৰা, অননদা শইকীয়া, সুৰেন বড়ি,

ড° চৌধুৰী নাথ শইকীয়া, ডাঃ অজিত বৰুৱা

সভাপতি— শোভন চন্দ্ৰ শইকীয়া

উপ-সভাপতি— সুৰেন্দ্ৰ মোহন হাজৰিকা

মুখ্য সম্পাদক — মৃগাল কুমাৰ বৰুৱা, সম্পাদক, সাহিত্য শাখা, শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘ

সম্পাদক — হেমচন্দ্ৰ বৰুৱা

সহ-সম্পাদক — ভাগৱতী প্ৰসাদ দাস

বিভাগীয় সম্পাদক

অসমীয়া— ভাৰতী হাজৰিকা

ইংৰাজী — ড° গায়ত্ৰী বৰা কাকতি, বাতুল ৰাজখোৱা

হিন্দী— নাৰায়ণ গগৈ

বোকাখাত দৰ্পণ — নিজৰা বৰঠাকুৰ, গীতাঞ্জলি কলিতা

সদস্য— সৰ্বশ্ৰী ড° ৰুবী বৰা, প্ৰপন্ন মাধৱ দত্ত, পবিত্ৰ বৰবৰা, দীপশিখা কলিতা, হেমেন হাজৰিকা, ৰুমী বৰা, নিজৰা শইকীয়া, মিনাক্ষী গগৈ, অৰ্চনা বৰুৱা, নিবেদিতা বাঢ়ৈ, ৰেখা ফুকন, ইনু হাজৰিকা, প্ৰদীপ শৰ্মা, অনুপ তামুলী, প্ৰাঞ্জল শইকীয়া, ডেকনাথ উপাধ্যায়, বুবুল দত্ত

প্ৰকাশক

চন্দ্ৰকান্ত ভূঞা, সাধাৰণ সম্পাদক, আদৰণী সমিতি

শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ সঙ্ঘৰ ৮৯ সংখ্যক বাৰ্ষিক অধিবেশন

দিহিঙীয়া-মহুৰাপথাৰ, কমাৰগাঁও, বোকাখাত, গোলাঘাট, অসম

প্ৰচ্ছদ— দেৱব্ৰত মহন্ত

অৰিহণা — ১৭০/-টকা

ছপা — পাৰ্থ ইম্প্ৰিন্ট, দেৰগাঁও, জিলা : গোলাঘাট, অসম

ফোন — ৯৪৩৫২০৪৪৯৮, ৮১৩৬০৫৪২৯৫

বিষয়-বিন্যাস

স্মৰণীয়-বৰণীয়

■ কীৰ্ত্তনত অসুৰ বধ	বাৰ্ণাৱৰ নাথানিধি ফুৰুনা	১
■ প্ৰেত আৰু প্ৰেতকাৰ্য	মোণাপান চুতীয়া	৩
■ তিমিৰ ফাঁৰিয়া বাজ ববিৰ কিৰণ	অচ্যুত কৃষ্ণ নিশা	৬
■ এটি প্ৰাচীন মুদ্ৰণ-যন্ত্ৰৰ একশৰণ নামধৰ্মৰ প্ৰতি সেৱা	শ্ৰীৰোদ কুমাৰ গোস্বামী	৯

ধৰ্ম-দৰ্শন

■ বেদান্তৰ ব্ৰহ্ম-জিজ্ঞাসা	বিপিন চুতীয়া	১৩
■ শঙ্কৰদেৱ-মাধৱদেৱৰ ৰচনাৱলীত বেদৰ প্ৰসঙ্গ	কৈলাস দাস	১৮
■ গুৰু মাহাত্ম্য	ড° ফণীভূষণ দাস	১৩
■ ঈশ্বৰ কণা, আত্মা, ভক্তি, ধৰ্ম আৰু আধ্যাত্মিকতা	ড° চৌপুৰী নাথ শইকীয়া	২৯
■ মানসিক সংস্কাৰ আৰু উত্তৰণত মহাপুৰুষীয়া ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ	ড° বতীন চুতীয়া	৩৩
■ 'নাম অপবাধ'ৰ তাৎপৰ্য বিচাৰ	সুহাগনিধি বৰ্মন	৩৭
■ প্ৰাক্ শঙ্কৰী অসমত বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ ঐতিহ্য	চন্দ্ৰ হাজৰিকা	৪২
■ কৃষ্ণভক্ত ভগৱান স্বয়ম্	উমেশ বড়া	৪৪
■ নিৰ্গুণ ভক্তিৰ সাধনা : ভক্তি ধৰ্মৰ ঈগ্ৰিত লক্ষ্য	ড° দেৱজ্যোতি ভূঞা	৪৭
■ অসমৰ জাতীয় জীৱনত নামঘৰৰ স্থান	ভবেন্দ্ৰনাথ ডেকা	৫৫
■ মানসিক প্ৰশান্তি আৰু ধৰ্মগ্ৰন্থ অধ্যয়ন	প্ৰীতিমা ৰাজগোৱা	৫৯
■ ভাৰতৰ বিভিন্ন স্থানত ভক্তি আন্দোলনৰ প্ৰসাৰতা আৰু নৱবৈষ্ণৱ ধৰ্ম	কল্পনা বৰা দত্ত	৬২
■ ধৰ্ম আৰু ঈশ্বৰ বিশ্বাস	নিজৰা শইকীয়া	৬৯
■ বিষ্ণু বৈষ্ণৱৰ কিঞ্চিতেকো নাহি ভেদ	নগেন্দ্ৰ নাথ বৰুৱা	৭১
■ ভজনীয় দেৱ কৃষ্ণ	বিমল চন্দ্ৰ বুঢ়াগোহাঞি	৭৩
■ সামাজিক ৰূপান্তৰ আৰু শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱ	ড° লক্ষ্মীনন্দন বৰা	৭৮
■ সমন্বয়ৰ দৃষ্টিৰে শঙ্কৰ গুৰু আৰু আজান পীৰ	চৈয়দ আনিচুল বহমান	৮০
✓ শঙ্কৰাচাৰ্য আৰু মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱ	ইন্দ্ৰ হাজৰিকা	৮২
■ ধৰ্ম, সমাজ আৰু আধ্যাত্মিক শিক্ষা	অচ্যুত কৃষ্ণ কলিতা	৮৫
■ ভগৱদ্ ভক্তি আৰু হৰিনামৰ মাহাত্ম্য	নৰেন্দ্ৰ নাথ হাজৰিকা	৮৭

সাহিত্য

■ মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱ-মাধৱদেৱ আৰু অসমৰ সাহিত্য-সংস্কৃতি	ভৱ প্ৰসাদ চলিহা	৮৯
■ ভাৰতবৰ্ষৰ জাতীয় জীৱনত ৰামায়ণ আৰু মহাভাৰতৰ প্ৰভাৱ	শোভন চন্দ্ৰ শইকীয়া	৯৩
■ জলনিধিজা ধৰু ধাতা	ড° বসন্ত কুমাৰ গোস্বামী	৯৮

A Book chapter written by Inu Hazarika on Mahapurusha Sankardeva

ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ আৰু মহାପୁৰুষ ଶଙ୍କରଦେବ

ଇନୁ ହାଜৰିକା

ମଧ୍ୟଯୁଗତ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଭାରତବର୍ଷତ ଭକ୍ତିକ କେନ୍ଦ୍ର କରି ଏକ ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନ ଗଢ଼ି ଉଠିছিল । ଶରଣସ୍ଵାମୀ, କୁମାରୀଳ ଭଠର ମିମାଂସା ଦର୍ଶନ ଆৰୁ ଶ୍ରୀପାଦ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟର କୈରଲ୍ୟବାଦର ଶିଳ୍ପ-ନୀତି, ପ୍ରେମ, ମାୟା, ଈଶ୍ଵରର ପରମାର୍ଥିକ ପ୍ରମୂଲ୍ୟକ ଅସ୍ଵୀକାର କରି ଏହି ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନେ ଏକମାତ୍ର ଈଶ୍ଵରର (ବିଷ୍ଣୁର) ପ୍ରତିହେ ଭକ୍ତି ନିବେଦନ କରିছিল । ଭାରତୀୟ ଧର୍ମ ଦର୍ଶନର ଇତିହାସତ ଏହି ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନେ ଏକ ବିଶେଷ 'Practical spiritual Philosophy' ର ଜନ୍ମ ଦିଛି ।

ଏହି ଭକ୍ତି ଆନ୍ଦୋଳନର ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଭାରତର ଖୁବି ଧର୍ମୋତ୍ସାହ ପ୍ରସଂସାକର ମାତ୍ରତ ମହାପୁରୁଷ ଶ୍ରୀମନ୍ତ ଶଙ୍କରଦେବ ଆছিল ଅନ୍ୟତମ । ନାମାଜ୍ଞିକ, ସାଂସ୍କୃତିକ, ସାମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଅନାଚାର-ଅବିଚାରର ବିରୁଦ୍ଧେ ଅର୍ଥ-ସାମାଜିକ ଆରୁ ଧର୍ମୀୟ ଆଚରଣର କ୍ଷେତ୍ରତ ଜାତିଗତ ଭେଦଭାବ ନାଶାଧି ଈଶ୍ଵରର ଲଗତ ଭକ୍ତି ସ୍ଥାପନର ଜରିୟତେ ଭାରତୀୟ ଜନଜୀବନତ ଏକ ନରଜାଗରଣର ସୂଚନା କରା ବ୍ୟକ୍ତିଜନେହି ଆছিল ମହାପୁରୁଷ ଶଙ୍କରଦେବ । ସଂଗୀତ-ନୃତ୍ୟ, ନାଟ-କାବ୍ୟ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ଶିଳ୍ପକଳା-ସଂସ୍କୃତିର ସକଳୋ କ୍ଷେତ୍ରତେ ପ୍ରତିଭା ଦାଣ୍ଡି ଧରି ଶୁକ୍ରଜନାହି ଜାତି-ବର୍ଣ୍ଣ ନିର୍ବିଶେଷେ ଭକ୍ତିରସର ନିର୍ମଳ ଆରୁ ଅଭିନର ପଥା ଅରଲମ୍ବନ କରିছিল । ପ୍ରକୃତତେ ଶଙ୍କରଦେବ ଆছিল ଏକେଶ୍ଵରବାଦୀ । ଆନହାତେଦି, ଶ୍ରୀପାଦ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଆছিল କୈରଲାଦ୍ଵୈତବାଦତ ବିଶ୍ଵାସୀ । ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଚାରିତ ଦାର୍ଶନିକ ମତବାଦ କୈରଲା ଦ୍ଵୈତବାଦ ବା ମାୟାବାଦ ନାମେରେ ପରିଚିତ । ଯିଟୋ ଅର୍ଥତ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟକ ଦାର୍ଶନିକ ଆଖ୍ୟା ଦିଆ ହୟ ସେହି ଏକେ ଅର୍ଥତ ଶୁକ୍ରଜନାକ ଦାର୍ଶନିକ ବୁଲିବ ନୋରାବି ଯଦିଓ ଏଟି ସ୍ଥିର ଦାର୍ଶନିକ ମତର ଅନୁକୂଳେ ବିଭିନ୍ନ ଶାସ୍ତ୍ରାଦିର ଅଂଶବିଶେଷକ ଅତି ମନୋଗ୍ରାହୀକେ ଅନୁବାଦ କରିବିଛି । ଏହି ଆଲୋଚନାତ ଦୁୟୋଗବାକୀ ଶଙ୍କରର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀର ଏଟି ତୁଲନାମୂଳକ ଆଲୋଚନା ଅତି ସଂକ୍ଷେପେ ଦାଣ୍ଡି ଧରା ପ୍ରୟାସ କରା ହ'ଲ ।

ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରଚାରିତ ଦାର୍ଶନିକ ମତବାଦ କୈରଲାଦ୍ଵୈତବାଦ ବା ମାୟାବାଦର ନାମାନ୍ତର ମାତ୍ର । ତେଓଓର ମତେ ବ୍ରହ୍ମ ନିର୍ଗୁଣ, ନିର୍ଦ୍ଦିଶ୍ୟ, ନିର୍ବିଶେଷ, ନିଃଶକ୍ତିକ ଆରୁ ନୈର୍ବକ୍ତିକ । ଏୟା ସତ ନହୟ, ଅସତ୍ତ୍ଵେ ନହୟ । କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣ ନାହିବା ଜ୍ଞାତା ବା ଜ୍ଞେୟଓ ନହୟ । ସଓଓଓ ବ୍ରହ୍ମ ବା ଈଶ୍ଵର ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟହି ଗ୍ରହଣ କରା ନାହି ।

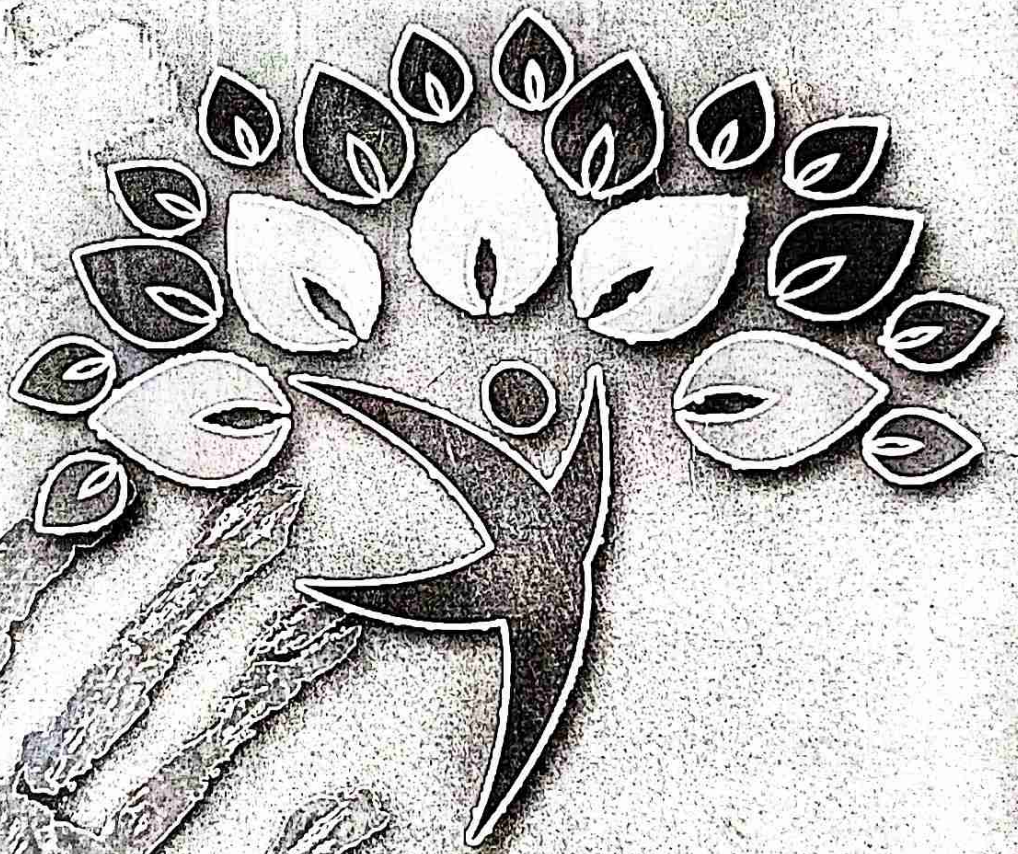
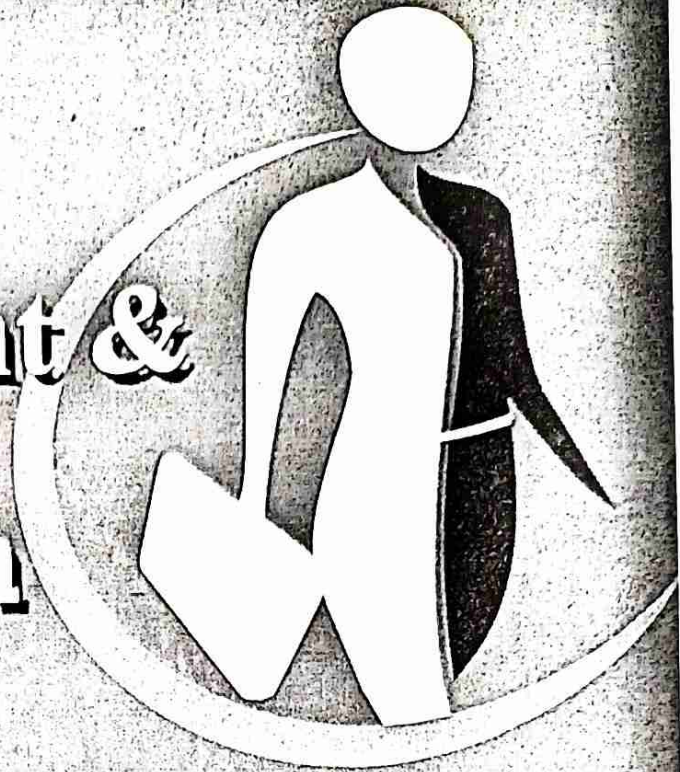
ଶଙ୍କରଦେବର ମତେ ନିର୍ବିଶେଷ ବ୍ରହ୍ମାହି ଏକମାତ୍ର ସତ୍ତ୍ଵ । ପ୍ରକୃତିରେହି ମାୟା ଆରୁ ମାୟାର ଗରାକୀଜନେହି ପରମେଶ୍ଵର । ଚରାଚର ଜଗତ ମାୟାର ଭ୍ରମ ମାତ୍ର । ସେୟେ ମିଥ୍ୟା ଆରୁ ଜୀବର ସ୍ଵରୂପାର୍ଥତ ବ୍ରହ୍ମାହି । ମହାପୁରୁଷଜନାର ପ୍ରଚାରିତ ବୈଷ୍ଠର ଧର୍ମର ପ୍ରକୃତାର୍ଥତ ନାମ ହ'ଲ — 'ଏକ ଶରଣ ନାମଧର୍ମ' । ଏହି ଧର୍ମର ମୂଳତତ୍ତ୍ଵ ସମ୍ପର୍କେ ଶୁକ୍ରଜନାହି 'ଭକ୍ତି ପ୍ରଦୀପ'ତ ଅର୍ଜୁନର ପ୍ରତି ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ବକ୍ତବ୍ୟ ରୂପେ ଦାଣ୍ଡି ଧରିଛି—

'ଜଗତରେ ଆତ୍ମା ବ୍ରହ୍ମାଦିରୋ ମହି ଦେର ।
ଜାନିମୋକେ ମାତ୍ର ଏକଚିନ୍ତେ କରା ସେର ।।
ମୋକ ଏରି ଆନ ଏକୋ ନଭଜେ ଦେରକ ।
ସେହି ଭକ୍ତି ଏକ୍ଵରାରେ ସମକ୍ତେ କର୍ମକ ।।
ସେହି ଏକଶରଣ ଭଜନ ଅନୁପାମ ।
ନୁଶୁନହି ଆନ ଏକୋ ଦେରତାର ନାମ ।। (୨୯-୩୦)

ଈଶ୍ଵରକ ଅବ୍ୟାଭିଚାରୀ ନିଷ୍ଠାରେ ସେରା କରାହି ହେଛି ଶଙ୍କରଦେବର ଏକ ଶରଣ ନାମଧର୍ମର ମୂଳମନ୍ତ୍ର । ଇୟାତେହି ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟର ଦାର୍ଶନିକ ମତବାଦର ଲଗତ ଶଙ୍କରଦେବର ଧର୍ମୀୟ ଦର୍ଶନର ପାର୍ଥକ୍ୟ । ଶଙ୍କରଦେବେ ଜଗତର ଆତ୍ମା ଈଶ୍ଵରକ ପାରମାର୍ଥିକ ମୂଲ୍ୟ ଆରୋପ କରି କାୟମନ ବାକ୍ୟେ ଈଶ୍ଵରସେରାକେ ଏକ ଶରଣ ବୈଷ୍ଠର ଧର୍ମର ମୂଳ ଭେଟିକାପେ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଶଙ୍କରଦେବର ଈଶ୍ଵର ସ୍ଵୟଂ 'ଜଗତରେ ଆତ୍ମା', ମାୟାର ଅଲୀକ କଲ୍ପନା ନହୟ, କାରଣ ଈଶ୍ଵର ସ୍ଵୟଂ ମାୟାଧୀଶ ।

ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟହି ଯିଜନକ ଜୀବର ଜଗତର 'କାୟା' ବୁଲି କେଛି ତେରେହି

Women Empowerment & Gender Sensitisation

Editor :
Dr. Jaherul Alam

Women Empowerment & Gender Sensitisation

Editor

Dr. Jaherul Alam

Assistant Professor

Department of Education

Barnagar College, PO - Sorbhog

Dist - Barpeta (Assam) - 781317

Published by

KNOWLEDGE PUBLICATIONS

Publishing your knowledge

This Edited Book is a collection of research papers/articles on women empowerment and gender sensitisation in Indian context and the book is entitled as *Women Empowerment and Gender Sensitisation*, published by Knowledge Publications.

Editor : **Dr. Jaherul Alam**

Published by:

Knowledge Publications

Publishing your knowledge

Contact:

Shivam Books, Book Bazar, M. N. Road,
Panbazar, Guwahati, Assam- 781001

&

D K Enterprise, Khairabari, Barpeta Road,
PO- Barpeta Road, Dist- Barpeta, Assam
Pin- 781315

Contact No. 700214112/7002935051/9859572724

Website: www.knowledgepublications.in

E-mail: publishingyourknowledge@gmail.com

ISBN : 978-81-933014-4-9

Frist Edition : May, 2020

Price: ₹ 800.00

Disclaimer

The opinions expressed in the articles published in this edited book are opinions of the authors. The editor or publisher of this edited book entitled *Women Empowerment and Gender Sensitisation*, are in no way responsible for the opinions deduced by them. In case of plagiarism responsibility of the same lies entirely with the author.

11. Role of NGOs in Women Empowerment: A Case Study
 > *Dr. Rezaur Rahman Sarkar / 128*
12. Gender Marginalization and Inequalities in Education
 > *Sangita Haloi / 136*
13. Empowering Women through Entrepreneurship: A Study in Jorhat District of Assam
 > *Mridula Hazarika & Ankita Lahon / 145*
14. Scenario of Infant Mortality Rate in India: A State Level Analysis
 > *Kashyapi Kalita & Manash Jyoti Pathak / 151*
15. Decision Making Power and Social Status of Women in India
 > *Indina Senarpi / 161*
16. Identity Crisis in the Novels of Manju Kapur: The Feminine Voice
 > *Mr. Sadananda Borah / 168*
17. Socio-Economic Status of Women in Mising Tribe
 > *Dr. Merina Narah / 176*
18. Role of Mass Media in Women Empowerment
 > *Pallabi Saikia / 186*
19. Self Help Group: An Effective Approach towards Women Empowerment in Assam
 > *Deepa Karmakar & Anup Karmakar / 195*
20. Women Empowerment through Micro-Finance and Gender Equality
Soyada Ummonwara Hoque / 204
21. Rural Women in the field of Herbal Medicine in Barpeta District
 > *Dr. Pallabi Goswami / 217*
22. Education and Women Empowerment in India
 > *Dr. Daisy Rani Chutia / 223*
23. Women Empowerment and Sports in Indian Context with Special Reference to Northeast
 > *Gunajeet Mazumdar / 230*
24. Role of Karbi Women in Socio-Economic Development in Rural Areas of Karbi Anglong District of Assam.
 > *Reena Terangpi / 239*

Empowering Women through Entrepreneurship: A Study in Jorhat District of Assam

Mridula Hazarika

Assistant Professor, Department of Education
Kamargaon College, Golaghat, Assam

Ankita Lahon

Guest Faculty, Department of Education
Kakojan College, Jorhat, Assam

Abstract:

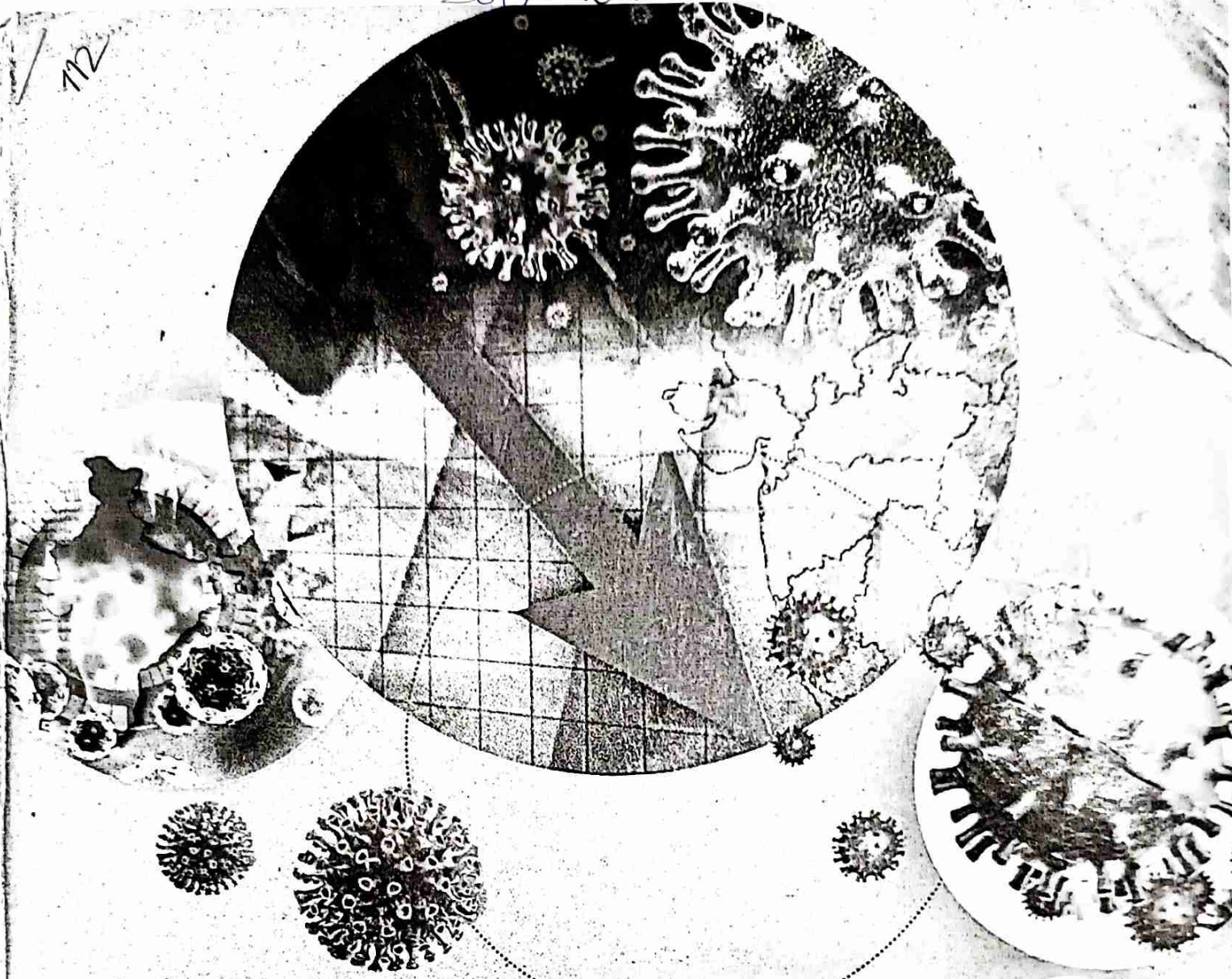
In the process of the development of society, it requires the full participation of people from all section of the population. As we have seen that women are dominated by men from ancient time and society expects women to act as a weak and subordinate section of society. But for the growing society, empowering women is very much necessary. Women empowerment process creates power in individual to control their lives which is much needed for improving the status of women. Involvement of women in entrepreneurial activities would ensure effective utilization of labour, generation of income and improvement in the quality of life and status of women.

At present, it is realized by all the nations that the status of women can be changed and developed through the participation of women in entrepreneurial activities. In this view, the paper aims to examine the involvement of women in entrepreneurial activities of Jorhat district of Assam. This paper also seeks its attention to the role of education in women empowerment. Descriptive survey method is used to collect data. The population covers women of all tea estate of Jorhat district of Assam. 5 tea estates are selected with the help of simple random sampling.

Keywords: *Women Entrepreneurship, Education, Women Empowerment, Tea Population.*

2017

112

Effects of COVID-19 Pandemic in India

Dr. Birjesh Kumar
Dr. Smita Singh

Effects of COVID-19 Pandemic in India

Editor

Dr. Birjesh Kumar

M.Sc., M. Phil., Ph.D.

Assistant Professor, Dept. of Statistics
Ramanujan College, University of Delhi,
New Delhi

Co-editor

Dr. Smita Singh

Assistant Professor, Dept. of Management
Ajay Kumar Garg Engineering College, Ghaziabad
Uttar Pradesh

SHARP MIND- Publisher & Distributors
Meerut, Uttar Pradesh-250001 (INDIA)

Published by:

SHARP MIND- Publisher & Distributors

25, Ganga Puram, Rajpura Road, Near Yashoda Kunj,

Meerut, Uttar Pradesh, India-250001

Mobile: +91-8630997785

E-mail: sharpmindpub.20@gmail.com

Effects of COVID-19 Pandemic in India

First Edition 2020

ISBN : 978-81-947735-1-1

Disclaimer

All rights reserved no part of this work may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the Publishers.

Price: Rs 1299/-

Printed by :

METRO PRINTERS

Khair Nagar, Meerut

Uttar Pradesh.

20. Online Teaching During COVID-19 Pandemic: A Study in the Colleges of Golaghat District, Assam 192
Mridula Hazarika
21. Effects of COVID-19 in India 207
Dr Shaifali Agarwal¹ & Shilpi Saxena²
22. Covid-19 Pandemic: An Ordeal for MSME's 217
Nikita Sharma
23. Bridging the gap between pharmaceuticals and biotechnology: Advancements, Challenges and Scope 230
Jahanvi Sharma¹, Aashna Bansal² & Mr Rituraj Anand³
24. COVID-19 and Education System in India: Myopic view through the lens of Digital Divide 248
Smita Pandey¹ & Kosha Doshi²
25. Challenges in Higher Education in India: Communication in Online Education 261
Mehvish Iqbal¹, Nidhi Rawat² & Mr. Rituraj Anand³
26. Effectiveness of Online Teaching in Relation to Teacher's Motivation of Using E-Resources: A Study During the Pandemic of COVID-19, in Secondary Schools of Golaghat District, Assam 278
Rinky Sahu
27. Impact of COVID-19 on Education System and Adaptation of Teaching Style for Future Generation 292
Sangeeta Juyal
28. Impact of Online Learning : On Children's Health and Primary Education 302
Priyanka

Chapter-20

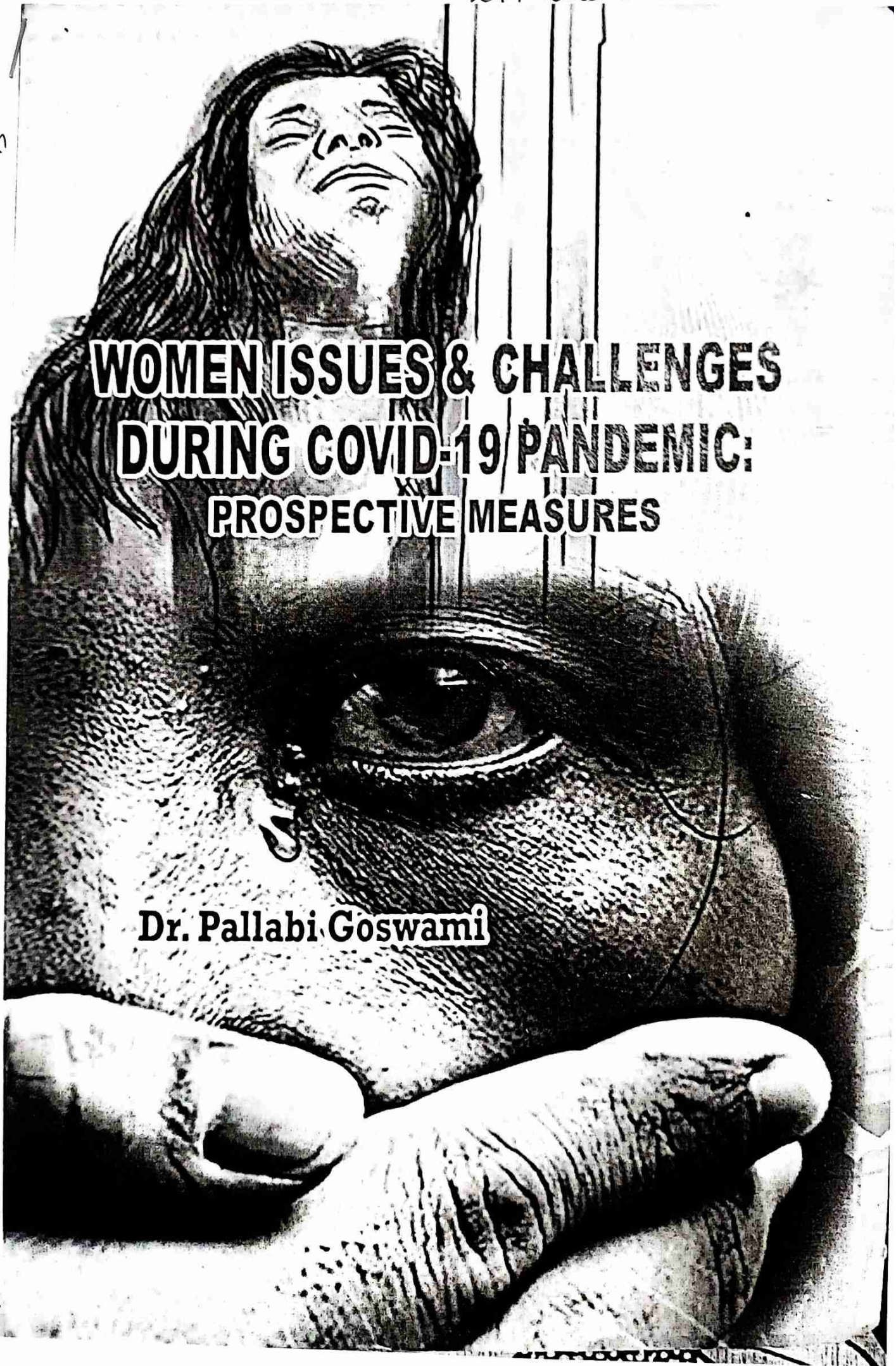
Online Teaching During COVID-19 Pandemic: A Study in the Colleges of Golaghat District, Assam

Mridula Hazarika

*Assistant Professor, Department of Education, Kamargaon College,
Golaghat, Assam, India*

Abstract

Online education is an adjustable pedagogical transmission system which surrounds different types of learning which take place with the help of internet. It provides teachers a great possibility to connect the students who are unable to present in a conventional classroom. Online learning gives freedom to the students to learn according to their self pace. Now online education becomes the only way to continue the teaching learning process in this pandemic situation. Therefore the present study seeks to analyze the process of online teaching followed by the college teachers. The researcher has used descriptive survey method to conduct the study. The study is based on data collected from both primary and secondary sources. The primary data are collected with the help of a self made questionnaire which is developed in Google form and given to the samples through a survey link. 6 colleges of Golaghat District are selected for the study by using purposive sampling technique. 50 college teachers are selected as samples with the help of incidental sampling. The findings of the study reveal the online communication tools taken by the college teachers for imparting online classes as well as for assessment of the students' performance. The researcher suggests some measures to improve the online teaching learning process which will be helpful for further study.

**WOMEN ISSUES & CHALLENGES
DURING COVID-19/PANDEMIC:
PROSPECTIVE MEASURES**

Dr. Pallabi Goswami

**WOMEN ISSUES AND CHALLENGES
DURING COVID-19 PANDEMIC:
PROSPECTIVE MEASURES**

Editor

Dr. Pallabi Goswami

Assistant Professor, Department of Zoology,
Secretary, Women Cell
(2018-2019 & 2019-2020)

and

Convenor, Women Study Centre
Barnagar College, Sorbhog
Dist - Barpeta (Assam) - 781317

Published by

KNOWLEDGE PUBLICATIONS

Publishing your knowledge

This Edited Book is a collection of research papers/articles submitted during the national webinar on “WOMEN ISSUES AND CHALLENGES DURING COVID-19 PANDEMIC: PROSPECTIVE MEASURES” organized by the IQAC (Internal Quality Assurance Cell) in association with the Women Study Centre and Women Cell, (BCTU), Barnagar College, Sorbhog, Assam on 27th June, 2020.

Editor: **Dr. Pallabi Goswami**
Assistant Professor, Department of Zoology,
Secretary, Women Cell (2018-2019 & 2019-2020) and
Convenor, Women Study Centre,
Barnagar College, Sorbhog, Dist - Barpeta (Assam) - 781317

Published by:

Knowledge Publications

Publishing your knowledge

Publisher's Address:

Knowledge Publications

Khairabari, Barpeta Road, Dist- Barpeta (Assam),

Pin-781315, Contact No. 700214112/7002935051

E-mail: publishingyourknowledge@gmail.com

Printed by: Design Space, Guwahati

Distributor:

Shivam Books, Book Bazar, M. N. Road,

Panbazar, Guwahati, Assam- 781001

ISBN: 978-81-948719-0-3

First Edition: October, 2020

Price: ₹ 1199.00

All rights reserved, no parts of this work may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the copyright of owner or publisher

Copyright © Dr. Pallabi Goswami

Disclaimer

The opinions expressed in the papers/articles published in this edited book are opinions of the authors. The editor or publisher of this edited book titled “WOMEN ISSUES AND CHALLENGES DURING COVID-19 PANDEMIC: PROSPECTIVE MEASURES” is in no way responsible for the opinions deduced by them. In case of plagiarism also responsibility lies solely with the author(s).

Contents

List of Contributors	1
1. Women Issues and Challenges During COVID-19/ Dr. Imrul Hussain	4
2. The Emerging Male-Narrative and Marginalizing Women in the Social Discourse: A Reading through the Covid-19 Pandemic/ Sirajuddin Ahmed	11
3. Feminization of Poverty and Challenges during Covid- 19 Pandemic/ Dr. Kingshuk Chakraborty & Atul Kumar Paul	17
4. Pandemic due to COVID-19 and Repercussion on Women/ Dr. Poonam Singh	26
5. Women Issues and Challenges during Covid-19 Pandemic: Prospective Measures/ Rajshree Pegu	31
6. Covid-19 Pandemics through Gender Lens: A Brief Study in Context to Assam/ Satabdi Sarkar	37
7. Violence against Women during Covid-19 Pandemic: It's Causes and Measures/ Shyamali Saikia & Kabita Borthakur	50
8. Role of Women in Mental well-being of Children in the Pandemic Situation due to Covid-19: A study in Assam/ Rinky Sahu	59
9. Post-Covid New Normal Challenges and its Impact on Working Women in India/ Gitika Sharma	71
10. The Impact of Covid-19 on Women Working at Unorganised Sector in Assam/ Navajyoti Gogoi	84
11. ✓ Challenges of Women Teachers in this Pandemic Situation: A study in Assam/ Mridula Hazarika	92
12. Gender Stereotypes and Covid-19, Threats to Women's Life: A Need for Structural Change/ Alaka Samal	102
13. Importance of Women Education for the Development of Present Society/ Dr. Runjun Saikia	114

A Book chapter by Mridula Hazarika

Challenges of Women Teachers in this Pandemic Situation: A study in Assam

Mridula Hazarika

Assistant Professor, Department of Education
Kamargaon College, Golaghat, Assam

Abstract

This pandemic and ongoing lockdown has affected almost each and every aspects of our day to day life. Education sector is also harmed seriously during this pandemic time. Both teachers and students are facing lots of challenges in continuing the teaching learning process in online mode. In this regard, issues and challenges for women teachers are becoming more serious as they have to maintain various roles in family life along with the online teaching. It affects their professional life. Therefore the present study seeks to examine the issues faced by the women teachers in this pandemic situation. The researcher has used descriptive survey method to conduct the study. The study is based on data collected from both primary and secondary sources. The primary data are collected with the help of a questionnaire which is developed in Google form and given to the samples through a survey link. 100 samples are selected with the help of incidental sampling. The study identifies different challenges faced by the women teachers in imparting online teaching as well as in maintaining relationship between family life and professional life. The researcher suggests some measures to improve the work culture during this pandemic which will be helpful for further study.

Keywords: Pandemic, Online Teaching, Challenges, Women Teachers, Work Culture.

Introduction

The pandemic due to Covid-19 adversely affect almost every sphere of human life. Education sector is also not different and badly

ISBN: 978-81-948719-0-3